

Rekenkamer Bernheze
Postbus 19
5384 ZG Heesch

Behandeld door: Lyke van Beek

Telefoonnummer: 0412 458888

Bijlage(n):

Onderwerp: Bestuurlijke reactie op concept onderzoek
Rekenkamer energiebesparingsplicht

Uw brief van: 11 november 2024

Uw kenmerk:

Registratienummer:

Datum: 3 december 2024

Beste heer Op de Laak,

Wij hebben uw rapport rekenkameronderzoek '*Energiebesparingsplicht*' ontvangen op 11 november 2024. Op 26 november 2024 hebben wij samen met u een overleg gehad over dit onderzoek. Via deze brief geven wij onze bestuurlijke reactie op uw bevindingen over de uitvoering van de energiebesparingsplicht.

Algemene opmerking

Wij waarderen uw aandacht voor de wettelijke energiebesparingsplicht. De plicht moet leiden tot energiebesparing en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan vermindering van de CO₂-uitstoot, één van de doelen in het Klimaatakkoord. Wij vinden een zorgvuldige en doelmatige uitvoering en handhaving van de energiebesparingsplicht belangrijk. Dit is een taak waar wij voor bevoegd zijn en waaraan wij een goede invulling willen geven. Daarnaast realiseren we ons dat wij een voorbeeldfunctie hebben ten aanzien van dit onderwerp voor wat betreft ons eigen vastgoed.

Normenkader

Het tweede deel van uw normenkader richt zich op toezicht en handhaving. Normen 2b, 2c en 2e gaan in op concrete resultaten hiervan, in de vorm van bespaarde kilowatturen (kWh) aan elektriciteit en/of kubieke meters (m³) aardgasverbruik. Wij zijn van mening dat het normenkader meer gericht zou moeten zijn op naleving. Daarom geven wij onze bestuurlijke reactie meer vanuit dat perspectief.

Naleefgedrag

Goede naleving van de wettelijke verplichtingen draagt het meeste bij aan energiebesparing en daarmee aan onze klimaatdoelen. Hoe beter we erin slagen de (spontane) naleving van de energiebesparingsplicht te verbeteren, hoe meer energie er wordt bespaard. Er hoeven in dat geval minder maatregelen door toezicht en handhaving te worden afgedwongen. Toezicht en handhaving zelf leveren bij goede naleving weinig (extra) besparing op.

Omgekeerd, slecht naleefgedrag leidt tot minder energiebesparing. Via toezicht en handhaving moeten dan maatregelen worden afgedwongen. De inzet van toezicht en handhaving leidt wel tot (extra) energiebesparing, maar de algehele trend is een stuk minder gunstig dan bij goed naleefgedrag.

Conclusies

Algemeen

De energiebesparingsplicht (EBP) kent inderdaad een inspanningsverplichting en geen resultaatverplichting. Die conclusie delen wij. Ons toezicht wordt uitgevoerd volgens de landelijke kaders, zoals u weergeeft in hoofdstuk 3.2 van uw rapportage.

Maatschappelijk vastgoed

Wij zijn het met u eens met uw conclusies.

Toezicht en handhaving

Wij hebben (nog) geen beschikking over de verbruiksgegevens van bedrijven. Wetgeving hiervoor is in voorbereiding (besluit Datadeling netbeheerders). Hiermee wordt het totaalverbruik per aansluiting bekend. Dit helpt met selecteren waar aan de energiebesparingsplicht voldaan moet worden (optimaliseren bedrijvenregister) en hoe het totaalverbruik zich ontwikkelt.

Echter, het effect van toezicht en handhaving meten in de vorm van bespaarde kWh's elektriciteit of m³ gas is ook met het inzicht van deze totaalverbruiken niet mogelijk. De verbruiken zijn van veel factoren afhankelijk (zoals de energielabels, aardgasvrij beleid, subsidies, aardwarmte en bedrijfsgebruik, etc.). Hierdoor is de specifieke invloed van toezicht niet te bepalen. Een doelstelling stellen over het verbruik is daarom ook dan niet haalbaar.

Het heeft wel onze voorkeur resultaten van toezicht en handhaving SMART te formuleren, door bijvoorbeeld een doelstelling over het naleefgedrag te formuleren.

Als voorbeeld van een concreet resultaat noemen wij nog de controles op energielabel C bij kantoren, waaraan 31 kantoren in Bernheze niet voldoen. Daarop hebben wij, samen met de ODBN, acties op gezet en onze gemeenteraad tussentijds geïnformeerd over de resultaten in de eerste Bestuursrapportage 2024.

Voorstellen

Wij zien op dit moment geen meerwaarde om aanvullend beleid te formuleren ten opzichte van de energiebesparingsplicht (EBP), waarbij doelvoorwaarden als resultaatsverplichting worden omschreven, omdat:

- Wij onze wettelijke taak goed uitvoeren;
- Een resultaatsverplichting niet bijdraagt aan het doel van toezicht en handhaving;
- Een resultaatsverplichting te complex is om af te dwingen en niet handhaafbaar is mede vanwege het feit dat er, zoals u zelf op pagina 12 van uw rapportage aangeeft, veel meer aspecten van invloed zijn op het energieverbruik en energiebesparing, die zelfs per saldo kunnen leiden tot een hoger energieverbruik.

Met betrekking tot toezicht en handhaving volgen wij uw voorstellen met daarbij een tweetal kanttekeningen:

- Dat wij SMART geformuleerde doelstellingen willen formuleren, waar dit mogelijk is (bijvoorbeeld over het naleefgedrag);
- Dat het project “gebiedsgerichte aanpak bedrijventerreinen” uit de Duurzame Energie-agenda 2021-2025 gaat over het inventariseren van energiekansen per bedrijventerrein en niet over toezicht en handhaving. Voor naleving van de regels zijn bedrijven individueel verantwoordelijk en niet collectief.

Tot slot

Wij danken u nogmaals voor uw onderzoek, specifiek gericht op onze gemeente. Dit past prima in het rijtje van recente afgeronde onderzoeken van de Vereniging van Rekenkamers (augustus 2024) en de Algemene Rekenkamer (november 2024) waarmee wij, samen met de ODBN verder aan de slag willen gaan, met als doel om op deze manier onze afspraken in het Energieakkoord na te komen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Mark de Man
burgemeester